

Rozsudek Vyššího vojenského soudu ze dne 17.01.1967, sp. zn. To 55/68, ECLI:CZ:VVS:1967:TO.55.1968.1

Číslo: 47/1968

Právní věta: Ustanovení § 287 tr. zák. o porušování povinnosti při obraně vzdušného prostoru je v poměru speciality v ustanovení § 285 tr. zák. o porušování povinností strážní služby. Proto je jednočinný souběh mezi těmito ustanoveními vyloučen. Funkce dozorčího pozorovatele není totožná s funkcí strážného ve smyslu čl. 110 a násl. řádu posádkové a strážní služby. Jestliže tedy dozorčí pozorovatel poruší své povinnosti při výkonu této své funkce, lze takové porušení posuzovat jen z hlediska ustanovení § 287 odst. 1 tr. zák.

Soud: Vyšší vojenský soud

Datum rozhodnutí: 17.01.1967

Spisová značka: To 55/68

Číslo rozhodnutí: 47

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Porušování povinností strážní služby

Předpisy: 140/1961 Sb. § 285
§ 287

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 47/1968 sb. rozh.

Ustanovení § 287 tr. zák. o porušování povinnosti při obraně vzdušného prostoru je v poměru speciality v ustanovení § 285 tr. zák. o porušování povinností strážní služby. Proto je jednočinný souběh mezi těmito ustanoveními vyloučen.

Funkce dozorčího pozorovatele není totožná s funkcí strážného ve smyslu čl. 110 a násl. řádu posádkové a strážní služby. Jestliže tedy dozorčí pozorovatel poruší své povinnosti při výkonu této své funkce, lze takové porušení posuzovat jen z hlediska ustanovení § 287 odst. 1 tr. zák.

(Rozsudek vyššího vojenského soudu, [To 55/68](#).)

Rozsudkem vojenského obvodového soudu byl obviněný voják základní služby mj. uznán vinným trestným činem porušování povinnosti služby při obraně vzdušného prostoru podle § 287 odst. 1 tr. zák. a porušování povinností strážní služby podle § 285 odst. 1 tr. zák., protože 17. ledna 1968 jako

dozorčí pozorovatel a současně jako strážný na vidové hlásce na svém stanovišti usedl a spal od 01.00 do 01.30 hod., kdy byl probuzen. Dále byl uznán vinným týmiž trestnými činy podle § 287 odst. 1 tr. zák. a § 285 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák., protože 23. ledna 1968 ve zmíněné funkci v 04.20 hod. bez povolení opustil své stanoviště a odešel do místnosti pro odpočinek směny, kde odložil samopal a spal do 04.40 hod., kdy byl přistižen dozorčím orgánem.

Vyšší vojenský soud zrušil k odvolání tento rozsudek ve výroku o vině výše citovanými trestnými činy i v celém výroku o trestu. Při nezměněném skutkovém zjištění uznal obviněného pro oba skutky vinným toliko trestným činem porušování povinností služby při obraně vzdušného prostoru podle § 287 odst. 1 tr. zák.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně se nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro právní posouzení skutkového děje a zejména si do všech podrobností neobjasnil postavení obviněného ve funkci dozorčího pozorovatele; v důsledku toho vyústily jeho závěry v porušení ustanovení trestního zákona.

Z doplněného důkazního řízení výsledkem svědka kpt. V. před odvolacím soudem vyplynulo, že funkční povinnosti dozorčího pozorovatele, v kteréžto funkci byl obviněný 17. ledna i 23. ledna 1968, jsou ve směrnících pro výkon této služby odvozeny ze služebního předpisu PVO 1-12. Rozhodujícím úkolem dozorčího pozorovatele je střežení vzdušného, ale také pozemního prostoru. Pozorovatel má pevné stanoviště a výkon služby provádí bez pohybu. Pokud jde o úkol ostraha před nepovolanými osobami nebo pozemním nepřitelem, má za úkol pozorovat vchod a úsek terénu dlouhý asi 150-200 m okolo objektů kasáren. Je podřízen dozorčímu roty, přičemž režim hlídky dozorčího pozorovatele je takový, že jeden příslušník dvě hodiny střeží a potom dvě hodiny odpočívá. Kromě hlídky dozorčího pozorovatele vykonává službu při ostraze objektů ještě strážní hlídka, přičemž tato služba je organizována podle zásad uvedených ve služebním předpisu Zákl-1-2 (ŘPSS – hlava 15).

Ze zjištění uvedených v rozsudku soudu prvního stupně a uvedené svědecké výpovědi je zřejmé, že služba, kterou konal obviněný, je svou povahou a účelem plněním bojového úkolu s požadavky vysoké bdělosti a ostráživosti, která slouží k zajištění bezpečnosti vzdušného prostoru, že tedy jde o službu na radiotechnických hláskách. Charakter služby není odvozován ze zásad hlavy 15 ŘPSS o zvláštностech organizace a výkonu strážní služby u samostatně rozmístěných radiotechnických a jiných speciálních jednotek a na letištích (čl. 286-301 ŘPSS), ale je odvozován ze služebního předpisu PVO 1-12. V čl. 121 zmíněného předpisu je mimo jiné stanoveno, že dozorčí pozorovatel je povinen bděle pozorovat vzdušný (pozemní) prostor v okolí hlásky, pátrat po letounech a jiných prostředcích vzdušného napadení zrakem a sluchem, neustále být na stanovišti (v okopu, na věži), neopouštět svoje místo, dokud nebude vystřídán nebo odvolán a bez povolení velitele hlásky nepřipustit k hlásce cizí osoby, neupoutávat svou pozornost ničím vedlejším, co by mohlo oslabit jeho bdělost při pozorování vzdušného prostoru a terénu a není mu dovoleno na stanovišti kouřit, sedět atd. V čl. 185 téhož předpisu je pak uvedeno, že cílem služby je zajistit bezpečnost příslušníků pozorovací hlásky před nenadálým napadením ze země i ze vzduchu.

Z uvedeného rozboru je patrné, že funkce dozorčího pozorovatele není totožná s funkcí strážného, jak ji má na mysli čl. 110 a násl. ŘPSS, i když se svým obsahem v některých směrech prolíná. V zásadě jde však o službu speciálního charakteru, na kterou však nedopadají zásady uvedené v hlavě 15 ŘPSS o zvláštностech organizace a výkonu strážní služby u samostatně rozmístěných radiotechnických a jiných jednotek. Odpovědnost za případná porušení zásad stanovených pro takovou službu je vyvozována ze služebního předpisu PVO 1-12 a směrníc podle tohoto předpisu zpracovaných. Protože tedy jde o službu speciální povahy, jejímž hlavním úkolem je ostraha vzdušného prostoru, čili jde o službu na radiotechnických hláskách, pak dopadá na trestní odpovědnost jen obsah ustanovení § 287 odst. 1 tr. zák., neboť toto ustanovení je v poměru speciality

k ustanovení § 285 tr. zák. a jednočinný souběh mezi oběma ustanoveními je tedy vyloučen.